

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

FACTORS AFFECTING OF SUCCESS IN CONDUCTING GRADUATE STUDENTS'
THESES AT FACULTY OF EDUCATION, MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ทัศนศิริรินทร์ สว่างบุญ¹ และรัชณีวรรณ ตั้งภักดี²

Tatsirin Sawangboon¹ and Ratchaneewan Tangpakdee²

¹ ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

E-mail: tatsirin.s@msu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา 2) หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และ 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิธีดำเนินการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2557 – 2558 จำนวน 117 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธี Enter

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า ในภาพรวมมีความสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .54) โดยที่นิสิตปริญญาเอกมีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = .31) ส่วนนิสิตปริญญาโทมีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .58)

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับมากไปน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของนิสิต รองลงมาคือ ความรู้และทักษะการทำวิจัยของนิสิต และ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทั้ง 3 ปัจจัย มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ในระดับต่ำ ($r = 0.297$, 0.254 และ 0.243 ตามลำดับ)

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า คุณลักษณะของนิสิตส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานจาก 7 ปัจจัยได้ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.342 + .371 X_1^* + .161 X_2 - .274 X_3 + .195 X_4 - .187 X_5 + .198 X_6 - .052 X_7$$
$$Z = .303 X_1^* + .14 X_2 - .209 X_3 + .207 X_4 - .238 X_5 + .194 X_6 - .065 X_7$$

คำสำคัญ :

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยานิพนธ์

ABSTRACT

The objective of this study were to 1) study level of success in conducting graduate students' thesis 2) find relationship between factors and success in conducting graduate students' thesis and 3) analyze factors affecting success in conducting graduate students' thesis. Survey Research was undertaken as research methodology. Sample included 117 Graduate and Doctoral students from Faculty of Education, Mahasarakham University, graduated in the academic year 2014 – 2015. Research instrument was a 5-rating-scale questionnaire, reliability was 0.93. Frequency, Percentage, Average, Standard deviation, Multiple correlation and Multiple regression by ENTER method was used for data analysis.

Result of the study revealed that

1. In terms of level of success in conducting graduate students' thesis, overall had level at a moderate level ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .54). The doctoral students had level of success in conducting thesis at a high level ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = .31) and graduate students had level of success at a moderate level ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .58).

2. There are three factors relating to success in conducting graduate students' thesis which is statistically significant at .01. It can be put in a descending manner as students' characteristics, students' knowledge and research skills and thesis advisors. These three factors had low relationship with success in conducting graduate students' thesis ($r = 0.297$, 0.254 and 0.243 accordingly).

3. In terms of factors affecting success in conducting graduate students' thesis, students' characteristics significantly affected success in conducting graduate students' thesis with statistical significance at level 0.05. Equation for predicting success in conducting graduate students' thesis, including Raw-score-equation and Standard-score-equation, can be formulated by using 7 factors as follows;

$$\hat{Y} = 1.342 + .371 X_1^* + .161 X_2 - .274 X_3 + .195 X_4 - .187 X_5 + .198 X_6 - .052 X_7$$
$$Z = .303 X_1^* + .14 X_2 - .209 X_3 + .207 X_4 - .238 X_5 + .194 X_6 - .065 X_7$$

Keywords :

Factors Affecting of Success, Graduate Students, Thesis

ความสำคัญของปัญหา

วิทยานิพนธ์ หรือ ปริญญานิพนธ์ (Thesis หรือ Dissertation) เป็นเอกสารรายงานการวิจัยที่นิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาดำเนินการจัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร เป็นงานชิ้นสำคัญของการศึกษาในหลักสูตรที่มีการบังคับให้ทำวิทยานิพนธ์ โดยนิสิตต้องทำการค้นคว้าหาคำตอบในเรื่องที่ตนเองสนใจด้วยกระบวนการวิจัยที่ถูกต้องตามหลักวิธีและมีผลงานที่ได้มาตรฐานตามแต่ละหลักสูตรกำหนด (สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย, 2546) จึงจะสำเร็จการศึกษาได้ การทำวิทยานิพนธ์มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ ประการแรก เพื่อพัฒนาความเป็นนักวิชาการ โดยเปลี่ยนสภาพจากความเป็นนิสิตนักศึกษาเป็นนักวิชาการเต็มตัวจากการทำวิทยานิพนธ์ ประการที่สอง เพื่อพัฒนาทักษะในการวิจัยจากการลงมือปฏิบัติจริง และประการที่สาม เพื่อพัฒนาความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางปัญญา จากกระบวนการคิดและกระบวนการทางปัญญานิสิตต้องใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ กล่าวได้ว่า การทำวิทยานิพนธ์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาตนเองสู่ความเป็นบัณฑิตอย่างสมบูรณ์ วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นผลงานที่นิสิตนักศึกษามีความภาคภูมิใจ และวิทยานิพนธ์จำนวนไม่น้อยเป็นผลงานที่เปลี่ยนแนวคิดและวิถีชีวิตของนิสิตนักศึกษาได้ Kerchner (1994 อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย, 2546) จึงเป็นความสำคัญของการทำวิทยานิพนธ์อย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตาม การทำวิทยานิพนธ์ถือเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุดในการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษา โดยพบว่านิสิตนักศึกษาจำนวนมากในทุกสถาบันที่ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ เนื่องจากทำวิทยานิพนธ์ไม่สำเร็จ ปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดความสูญเสียทางการศึกษา กล่าวคือ ไม่สามารถผลิตกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูญเสียทั้งเวลา ทรัพยากร งบประมาณ กำลังแรงงานของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ ยิ่งไปกว่านั้น ยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของหลักสูตรและสถาบันที่สังคมภายนอกมองว่า ขาดคุณภาพ หรือไม่คุ้มค่ากับการลงทุนทางการศึกษา อีกทั้งการมีจำนวนนิสิตนักศึกษาตกค้างสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ นั้นเป็นปัญหาใหญ่ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระบบของมหาวิทยาลัย ทั้งในแง่ของการวางแผนการบริหารจัดการศึกษา ในแง่ของภาระงานในการเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของอาจารย์ ในแง่ของการใช้เวลาและค่าใช้จ่ายของนิสิตศึกษา และที่สำคัญปัญหานี้ยังอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพของวิทยานิพนธ์ที่ทำด้วย (ทรงธรรม อีรกุล, 2547)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นสถาบันหนึ่งที่ประสบปัญหานี้เช่นกัน จากสถิติของกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า มีจำนวนของนิสิตเข้าศึกษาในหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของคณะ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 – 2556 จำนวนมากที่ยังไม่จบการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด มากกว่าร้อยละ 50 ของนิสิตที่เข้าศึกษา ทั้งที่คณะและอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่านก็ไม่ได้นิ่งดูดาย หาแนวทางที่จะส่งเสริมพัฒนานิสิตและช่วยเหลือนิสิตแก้ปัญหาเรื่องนี้มาโดยตลอด จึงเป็นประเด็นคำถามที่สำคัญว่า ปัญหานี้มีสาเหตุชัดเจนมาจากอะไร สิ่งที่คณะและหลักสูตรพยายามให้การช่วยเหลือนิสิตนั้นมาถูกทางหรือไม่

จากข้อมูลและความเป็นความสำคัญข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะบริบทของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นการบ่งชี้ว่า มีตัวแปรใดบ้างที่เป็นสาเหตุของความสำเร็จในการทำ

วิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเป็นแนวทางที่จะพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้นต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

1. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อยู่ในระดับใด
2. ปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
3. ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2557 – 2558 จำนวน 290 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้การกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากเกณฑ์ร้อยละของทาร์ยามาน (1973) ซึ่งกล่าวว่า หากมีประชากรหลักร้อยละ 15% – 30% ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำ 30 % ของประชากร จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามหลักสูตรและสาขาที่สำเร็จการศึกษา ได้กลุ่มตัวอย่างมหาบัณฑิต 94 คน และดุษฎีบัณฑิต 23 คน รวม 117 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรตาม คือ ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาจาก 1) ระยะเวลาในการศึกษา 2) ระดับคุณภาพของวิทยานิพนธ์ และ 3) การตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ ตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านนิสิต ได้แก่ คุณลักษณะของนิสิต ความรู้และทักษะการทำวิจัยของนิสิตและสิ่งสนับสนุนในกระบวนการทำวิจัยของนิสิต 2) ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ได้แก่ การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา และ 3) ปัจจัยด้านสถาบัน ได้แก่ นโยบายของสถาบัน การบริหารหลักสูตร และการบริการทางการศึกษาของสถาบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้ สังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์จากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นสร้างข้อคำถามสำหรับปัจจัยในแต่ละด้าน ได้แก่ด้านนิสิต ด้าน

อาจารย์ที่ปรึกษาและ ด้านสถาบัน โดยสร้างด้านละ 20 ข้อ รวม 60 ข้อ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรง ด้วยดัชนี IOC และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC > 0.5 ซึ่งพบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 นำแบบสอบถามไป try out และวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก ด้วยวิธี Item-total correlation โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก 0.2 ขึ้นไป ซึ่งพบว่า แบบสอบถามมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25 - 0.84 วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค โดยพบว่า แบบสอบถามสำหรับนิสิตมีความเชื่อมั่น 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหบัณฑิตและคุุณบัณฑิต ในวันซัอมรับพระราชทานปริญญาบัตรวันซัอมรับพระราชทานปริญญาบัตร ประจำปีการศึกษา2557-2558 ระหว่างวันที่ 18 – 20 มีนาคม 2559 หลังจากรวบรวมข้อมูล พบว่ามีบางหลักสูตรได้จำนวนข้อมูลจากบัณฑิตไม่เพียงพอตามเกณฑ์ ผู้วิจัยจึงได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมผ่านระบบออนไลน์ โดยใช้ Google form ในเดือนพฤษภาคม 2559 จนได้ข้อมูลที่เป็นไปตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้ 1) การศึกษาระดับความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple correlation) ระหว่าง ตัวแปรปัจจัย และระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ 3) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยวิธี Enter

เกณฑ์การให้คะแนนความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ พิจารณาได้จากตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การให้คะแนนความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

ตัวแปรความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์	เกณฑ์การพิจารณา		คะแนนที่ได้
	ป.โท	ป.เอก	
1) ระยะเวลาในการศึกษา	1. จบภายใน 2 ปี 2. จบภายใน 2 ปีครึ่ง - 3 ปี 3. จบภายใน 3 ปีครึ่ง - 4 ปี 4. จบภายใน 4 ปีครึ่ง - 5 ปี 5. ไม่จบภายใน 5 ปี แต่ใช้การเทียบโอนรายวิชาเข้ามาเรียนใหม่	1. จบภายใน 3 ปี 2. จบภายใน 3 ปีครึ่ง - 4 ปี 3. จบภายใน 4 ปีครึ่ง - 5 ปี 4. จบภายใน 5 ปีครึ่ง - 6 ปี 5. ไม่จบภายใน 6 ปี แต่ใช้การเทียบโอนรายวิชาเข้ามาเรียนใหม่	5 4 3 2 1
2) ระดับคุณภาพของวิทยานิพนธ์	1. ดีมาก 2. ดี 3. ผ่าน	1. ดีมาก 2. ดี 3. ผ่าน	5 3 1
3) การตีพิมพ์วิทยานิพนธ์	1. วารสารนานาชาติ	1. วารสารนานาชาติที่อยู่ในฐาน Scopus , ISI หรือวารสารวิชาการระดับนานาชาติตามประกาศของคณะกรรมการการอุดมศึกษา	5

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปรความสำเร็จใน การทำวิทยานิพนธ์	เกณฑ์การพิจารณา		คะแนน ที่ได้
	ป.โท	ป.เอก	
	2. วารสารระดับชาติ TCI กลุ่ม 1	2. วารสารนานาชาติ ที่ได้รับการ รับรองจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม	4
	3. วารสารระดับชาติ TCI กลุ่ม 2 หรือ รายงานสืบเนื่องจาก การ ประชุมระดับนานาชาติ	3. วารสารระดับชาติ TCI กลุ่ม 1	3
	4. วารสารระดับชาติ	4. วารสารระดับชาติ TCI กลุ่ม 2 หรือ รายงานสืบเนื่องจาก การ ประชุมระดับนานาชาติ	2
	5. รายงานสืบเนื่องจากการประชุม ระดับชาติ	5. วารสารหรือรายงานสืบเนื่องจาก การประชุมระดับชาติ	1

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ผลการศึกษาระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 117 คน มีรายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์
ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา	ระดับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์			
	N	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ระดับการศึกษา				
1. ปริญญาเอก	23	3.31	.49	ปานกลาง
2. ปริญญาโท	94	3.58	.65	สูง
ภาควิชา				
1. การบริหารและพัฒนาการศึกษา	42	3.40	.39	ปานกลาง
2. จิตวิทยาและการแนะแนว	3	3.33	.58	ปานกลาง
3. เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	15	3.22	.43	ปานกลาง
4. หลักสูตรและการสอน	27	3.36	.40	ปานกลาง
5. วิจัยและพัฒนาการศึกษา	21	3.60	.79	สูง
6. วิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา	9	2.85	.69	ปานกลาง
รวม	117	3.36	.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ในภาพรวมมีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .54) โดยที่นิสิตปริญญาเอกส่วนใหญ่ มีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = .31) ส่วนนิสิตปริญญาโทส่วนใหญ่มีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณาตามภาควิชาพบว่า ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษามีความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .79) รองลงมาคือ ภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ($\bar{X} = 3.40$) ภาควิชาหลักสูตรและการสอน ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = .40) ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = .58) ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ($\bar{X} = 3.22$, S.D. = .43) และ ภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = .69) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	Y
X ₁	1							
X ₂	.647**	1						
X ₃	.650**	.618**	1					
X ₄	.389**	.471**	.584**	1				
X ₅	.359**	.414**	.495**	.334**	1			
X ₆	.368**	.531**	.589**	.492**	.721**	1		
X ₇	.187	.340**	.412**	.345**	.624**	.637**	1	
Y	.297**	.254**	.103	.243**	-.044	.142	.009	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 7 ด้านกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มี 3 ปัจจัย คือ คุณลักษณะของนิสิต (X₁) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (r=.297) รองลงมาคือ ความรู้และทักษะการทำวิจัยของนิสิต (X₂) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (r=.254) และการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา (X₄) ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (r=.243)

3. ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ผลวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 7 ด้านที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีรายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ อำนาจการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ โดยใช้วิธี Enter

ตัวแปร	b	β	SE _b	t
X ₁	.371	.303	.163	2.275*
X ₂	.161	.140	.154	1.049
X ₃	-.247	-.209	.172	-1.441
X ₄	.195	.207	.106	1.837
X ₅	-.187	-.238	.108	-1.722
X ₆	.198	.194	.157	1.261
X ₇	-.052	-.065	.099	-.527
R = .444			SE _{est} = .495	F = 3.432 **
R ² = .197			a = 1.342	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรปัจจัยแต่ละด้าน ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีค่าเท่ากับ .444 โดยตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 7 ตัว ร่วมกันพยากรณ์ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ร้อยละ 19.7 ค่าน้ำหนักความสำคัญแต่ละปัจจัยในรูปคะแนนดิบ (b) มีค่าตั้งแต่ -.247 ถึง .371 และในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) มีค่าตั้งแต่ -.209 ถึง .303 โดยพบว่า มี 1 ปัจจัย คือคุณลักษณะของนิสิต (X₁) ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยใช้ปัจจัยทั้ง 7 ปัจจัยเป็นตัวพยากรณ์ ได้สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = 1.342 + .371 X_1 + .161 X_2 - .247 X_3 + .195 X_4 - .187 X_5 + .198 X_6 - .052 X_7$$

$$Z = .303 X_1 + .14 X_2 - .209 X_3 + .207 X_4 - .238 X_5 + .194 X_6 - .065 X_7$$

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่ศึกษาระดับความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งผู้วิจัยพิจารณาจากระยะเวลาในการศึกษา คุณภาพวิทยานิพนธ์ และการตีพิมพ์วิทยานิพนธ์ จะเห็นว่า ในภาพรวมมี ความสำเร็จในระดับปานกลาง โดยที่ระดับปริญญาเอกมี ความสำเร็จสูงกว่าระดับปริญญาโท ซึ่งหาก

พิจารณาอย่างแท้จริงแล้ว คะแนนความสำเร็จที่ต่ำ เนื่องมาจากระยะเวลาในการศึกษาที่ใช้ระยะเวลานาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากส่วนใหญ่ผู้เรียนมีงานประจำ จึงอาจจะทำให้การแบ่งเวลาในการทำวิทยานิพนธ์เป็นเรื่องยาก สอดคล้องกับ ธิดาพร ประทุมวิ (2553) ที่กล่าวว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ เป็นผู้มีการกิจที่ต้องปฏิบัติงานประจำควบคู่ไปกับการศึกษาทำให้ไม่มีเวลาที่พุ่มเพกกับการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ ในขณะที่ความเป็นจริงแล้วการทำวิทยานิพนธ์ไม่ว่าในระดับใด นักศึกษาจำเป็นต้องอุทิศเวลาให้อย่างต่อเนื่อง การไม่รู้จักวางแผนและจัดสรรเวลาที่ดีจึงกลายเป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ และสอดคล้องกับ นกุล บำรุงไทย (2544) ซึ่งศึกษาสภาพปัญหาและสาเหตุการใช้เวลาเรียนเกินกว่าที่หลักสูตรกำหนดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นิสิตขาดการทำวิทยานิพนธ์อย่างต่อเนื่อง ความอดทนในการทำวิทยานิพนธ์น้อย ไม่มีความตั้งใจในการทำวิทยานิพนธ์ เริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์ช้าและไม่มีการแบ่งเวลาที่ดี

2. จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิตมีความสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ ความรู้และทักษะการทำวิจัยของนิสิต และ การให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่มาจากตัวนิสิตผู้ทำวิจัยเอง โดยเฉพาะความรู้และทักษะของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ที่ระบุถึงคุณภาพของบัณฑิตต้องเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3. จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต เป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก คุณลักษณะต่าง ๆ ของนิสิต ไม่ว่าจะเป็นความมุ่งมั่นตั้งใจ ความเชื่อมั่น ความรับผิดชอบของตัวนิสิตเอง ส่งผลต่อการวางแผนการทำวิทยานิพนธ์ที่ดี โดยไม่ต้องได้รับการสนับสนุนจากแหล่งอื่น ๆ ก็สามารถบรรลุความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้อง ธิดาพร ประทุมวิ (2553) ที่ศึกษาปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ โดยพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เห็นด้วยในระดับมาก ว่าการบริหารจัดการตนเองของนักศึกษา เป็นปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมจิตร แก้วมณี (2551) ที่ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยพบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัวและความพร้อมของนักศึกษา และงานวิจัยของ เยาวรักษ์ ทองพุ่ม (2551) ซึ่งศึกษาตัวแปรจำแนกกลุ่มความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนิสิต เป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถจำแนกกลุ่มความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ได้ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ยังทำนายความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ได้น้อย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความสำเร็จของการทำวิทยานิพนธ์เกิดมาจากหลายปัจจัยและงานวิจัยครั้งนี้ยังศึกษาไม่ครอบคลุมปัจจัยทั้งหมด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลวิจัยชี้ให้เห็นว่า คุณลักษณะของนิสิต เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ ดังนั้น ผู้เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณลักษณะภายในของนิสิตมากขึ้น เช่น หาแนวทางในการปรับเปลี่ยนทัศนคติในการเรียนและการทำงานของนิสิต
2. ผลวิจัยสะท้อนถึงศักยภาพของนิสิต ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรตระหนักและเร่งหาแนวทางแก้ปัญหา เช่น ศักยภาพในการทำวิจัย และศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ เป็นต้น
3. ผลวิจัยสามารถเป็นสารสนเทศให้กับหลักสูตร ภาควิชา คณะ และบัณฑิตวิทยาลัยในการกำกับดูแล วางแผนปรับปรุงการทำงานในด้านต่าง ๆ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อนิสิต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่มีต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์เพื่อให้เห็นมุมมองที่หลากหลาย
2. ควรมีการศึกษาข้อมูลเชิงลึก เกี่ยวกับปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการหาแนวทางแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นในปีต่อไป โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
3. ควรมีการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการเรียนในระดับบัณฑิตศึกษาโดยเฉพาะกระบวนการทำวิทยานิพนธ์เพื่อให้นิสิตสามารถพัฒนาวิทยานิพนธ์สำเร็จได้ตามกำหนดเวลา และเป็นวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปี 2559

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทรงธรรม อีระกุล. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยทักษิณ. สงขลา: สำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ธิดาพร ประทุมวี. (2553). ปัจจัยความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นุกูล บำรุงไทย. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและสาเหตุการใช้เวลาเรียนเกินกว่าที่หลักสูตรกำหนดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร.

- เยาวรักษ์ ทองพุ่ม. (2551). การวิเคราะห์ตัวแปรจำแนกกลุ่มความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์
ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- สมจิตร แก้วมณี. (2551). ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับมหาบัณฑิต คณะ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ระดับ
มหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุวิมล ว่องวาณิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. (2546). แนวทางการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์.
กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.